

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 36569**Nom:** Dret de la comunicació**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1333 - Grau en Comunicació Audiovisual	Dret	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

VIDAL BELTRAN JOSE MARIA

RESUM

Dret de la Comunicació és una assignatura de formació obligatòria del Grau en Comunicació Audiovisual que forma part de la matèria Dret.

Esta assignatura s'inclou en la titulació de grau en els estudis de Comunicació Audiovisual per a, des d'una reflexió teòrica i pràctica, formar als alumnes en el règim jurídic de les llibertats i drets d'expressió i informació en la comunicació de masses i mediàtica, tant quant als missatges i els mitjans de comunicació, els espais de comunicació digital, com en la seua possible activitat professional, amb especial atenció al règim constitucional vigent a Espanya per a qualsevol activitat comunicativa. Així mateix, s'inclou un capítol específic sobre el Dret de la comunicació a la Comunitat Valenciana.

Es tracta, en conseqüència, d'una assignatura essencial en el desenrotllament curricular d'esta titulació, en la mesura en què conforma una part absolutament bàsica del conjunt de matèries teòriques i pràctiques que l'estudiant haurà de conèixer en finalitzar els seus estudis. Una part, a més, que serà també de gran importància al llarg de l'exercici de les seues tasques professionals, donades les nombroses situacions en les quals un graduat en comunicació audiovisual ha de conèixer el marc regulador de la seua activitat per a evitar conflictes i gestionar la seua activitat professional de la millor manera possible.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es preveuen altres tipus de requisits.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1333 - Grau en Comunicació Audiovisual

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a aprofundir en els coneixements adquirits i per a aplicar i desenrotllar les competències en els diversos camps a què s'estén la comunicació audiovisual.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Coneixement de l'ètica i deontologia professional així com de l'ordenament jurídic de la informació, que afecta tant la pràctica professional com al quefer del comunicador. Capacitat d'interpretar els mecanismes legislatius d'incidència en l'audiovisual o la comunicació, així com el règim jurídic d'aplicació en els diferents aspectes de les produccions audiovisuals.

Coneixement teoricopràctic de les estructures organitzatives en el camp de la comunicació visual i sonora, així com la seua evolució i gestió al llarg del temps, incloent la tributació audiovisual. També comprén el coneixement i la investigació de la naturalesa i interrelacions entre els subjectes de la comunicació audiovisual: autors, institucions, empreses, mitjans, suports i receptors.

Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços d'obtindre i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la

seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

TEMA INTRODUCTORI. L'ESTAT DE DRET I CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DE 1978

PRIMERA PART. ANTECEDENTS HISTÒRICS DEL DRET DE LA COMUNICACIÓ

TEMA I. ELS PRECEDENTS EN LA REGULACIÓ DELS DRETS I LLIBERTATS QUE INTERVENEN EN LA COMUNICACIÓ

1. Els precedents i el reconeixement normatiu dels drets a expressar-se, imprimir i publicar lliurement
2. Les primeres regulacions dels mitjans a través dels que es difonen estos drets i llibertats (premsa i impremta, ràdio i televisió)

SEGONA PART. EL MARC CONSTITUCIONAL DELS DRETS I LLIBERTATS QUE INTERVENEN EN LA COMUNICACIÓ

TEMA II. ELS DRETS I LLIBERTATS D'EXPRESSIÓ I INFORMACIÓ

1. Els drets i llibertats que intervenen en la comunicació en el desenvolupament del marc constitucional espanyol
2. Els drets i llibertats d'expressió i informació en la Constitució de 1978
  - 2.1. Els drets i llibertats d'expressió i informació en el text constitucional
  - 2.2. Les garanties constitucionals dels drets i llibertats d'expressió i informació
  - 2.3. ¿La projecció normativa dels drets i llibertats d'expressió i informació

TEMA III. LA PROTECCIÓ DELS DRETS DE LA PERSONALITAT EN L'EXERCICI DELS DRETS I LLIBERTATS D'EXPRESSIÓ I INFORMACIÓ

1. Els drets de la personalitat que incideixen en l'àmbit de la comunicació
2. La col·lisió entre els drets i llibertats d'expressió i informació i els drets de la personalitat

3. El dret a rebre informació veraç i el dret de rectificació

TEMA IV. LA PROTECCIÓ I PAUTES CONSTITUCIONALS DELS ALTRES DRETS QUE INTERVENEN EN LA COMUNICACIÓ

1. La protecció constitucional de drets col·lectius en l'àmbit de la comunicació

1.1. La regulació i control dels mitjans de comunicació social públics

1.2. El dret d'accés dels grups polítics i socials significatius

1.3. La no discriminació de les persones, i la protecció de la infància i la joventut

2. Les pautes constitucionals sobre la distribució competencial en l'àmbit de la comunicació

TERCERA PART. EL MARC REGULADOR EUROPEU DE LA COMUNICACIÓ

TEMA V. EL MARC REGULADOR EUROPEU DE LA COMUNICACIÓ EN LA SOCIETAT DIGITAL

1. Els inicis i el desenvolupament de la regulació europea sobre els serveis de comunicació audiovisual. Especial referència a les Directives de serveis de comunicació audiovisual

2. Les actuacions i normatives sobre lliure competència i pluralisme en la comunicació audiovisual

2.1. Les actuacions i normatives sobre pluralisme i concentració de mitjans

2.2. Les ajudes financeres als organismes públics de radiodifusió

2.3. Les actuacions i normatives sobre pluralisme, mitjans de comunicació i professionals en l'entorn digital

3. L'accés al nou mercat de les comunicacions i la convergència amb altres sectors en la societat digital

3.1. L'harmonització de les normes tècniques i el foment de les noves tecnologies

3.2. La liberalització de les infraestructures sobre les quals s'articula la comunicació

3.3. La convergència amb altres sectors. Especial referència a les Lleis europees de Mercats i Serveis Digitals, i la regulació de la IA

4. Les Autoritats audiovisuals.

5. Registre de prestadors i règim sancionador

QUARTA PART. LA REGULACIÓ DE LA COMUNICACIÓ A ESPANYA

TEMA VI. LA REGULACIÓ DE LA COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL A ESPANYA EN L'ERA DIGITAL

1. El nou marc regulador de la comunicació audiovisual a Espanya en l'era digital
2. Els principis que han de regir l'activitat comunicativa audiovisual en l'era digital
3. Drets dels usuaris i obligacions dels prestadors dels servicis de comunicació audiovisual
  - 3.1. La protecció dels menors en la comunicació audiovisual
  - 3.2. Accessibilitat als servicis de comunicació audiovisual
  - 3.3. La promoció de les obres audiovisuals europees
  - 3.4. Les comunicacions comercials audiovisuals
  - 3.5. La contractació en exclusiva i emissió d'esdeveniments d'interés general

TEMA VII. LA REGULACIÓ DE LA PRESTACIÓ DEL SERVICI DE COMUNICACIÓ TELEVISIU D'ÀMBIT PRIVAT

1. Els servicis de comunicació televisius en règim de llicència
2. Els servicis comunicació televisius en règim de comunicació prèvia
3. La prestació transfronterera del servicis de comunicació televisiu
4. La prestació del servicis de comunicació televisiu comunitari sense ànim de lucre mitjançant ones hertzianes terrestres

TEMA VIII. LA REGULACIÓ DE LA PRESTACIÓ DEL SERVICI PÚBLIC DE COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

1. Els prestadors públics del servicis de comunicació audiovisual
2. Els prestadors públics del servicis de comunicació audiovisual d'àmbit estatal

3. Els prestadors públics del servici de comunicació audiovisual d'àmbit autonòmic

4. Els prestadors públics del servici de comunicació audiovisual d'àmbit local

TEMA IX. LA REGULACIÓ DE LA PRESTACIÓ DEL SERVICI D'INTERCANVI DE VÍDEOS A TRAVÉS DE PLATAFORMA

1. Els prestadors del servici d'intercanvi de vídeos a través de plataforma

2. Els usuaris d'especial rellevància que empren servicis d'intercanvi de vídeo a través de plataforma

TEMA X. LA REGULACIÓ DE LA PRESTACIÓ DEL SERVICI DE COMUNICACIÓ RADIOFÒNIC I SONOR A PETICIÓ

1. La prestació del servici de comunicació radiofònic i sonor a petició

2. La prestació del servici de comunicació radiofònic a Onda Curta, OM i FM

3. La prestació del servici de comunicació radiofònic digital

TEMA XI. LA REGULACIÓ DE LA CINEMATOGRAFIA

1. Règim jurídic general

2. L'estímul a la producció cinematogràfica i audiovisual

3. La regulació de la distribució i de l'exhibició cinematogràfica

TEMA XII. LA REGULACIÓ DE LA PREMSA ESCRITA

1. Règim jurídic general

2. Llei de premsa i impremta

TEMA XIII. ELS DRETS D'AUTOR EN L'ÀMBIT COMUNICATIU

1. Propietat Intel·lectual i Propietat Industrial

2. Legislació Propietat Intel·lectual

3. Subjectes de la Propietat Intel·lectual
4. Cessió de drets de Propietat Intel·lectual
5. Mecanismes de protecció de la Propietat Intel·lectual

CINQUENA PART. EL DRET DE LA COMUNICACIÓ A LA COMUNITAT VALENCIANA

TEMA XIV. EL RÈGIM JURÍDIC DE LA COMUNICACIÓ A LA COMUNITAT VALENCIANA

1. El marc jurídic establert per l'Estatut d'Autonomia
2. Conformació de marc competencial sobre mitjans de comunicació
3. La Llei del Sector Audiovisual
4. La Llei del Consell Audiovisual de la Comunitat Valenciana
5. El Registre de prestadors

TEMA XV. REGULACIÓ DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ A LA COMUNITAT VALENCIANA

1. La radiodifusió sonora
2. La radiotelevisió pública estatal a la Comunitat Valenciana
3. La radiotelevisió pública autonòmica
4. La televisió privada autonòmica i local

Els continguts d'este mòdul procuren que els alumnes desenrotllen els conceptes de la regulació en l'àmbit de la comunicació en relació amb la projecció i drets de la ciutadania i les polítiques comunicatives, així com en la seua projecció i com a base de l'espai públic democràtic, com a pas previ al desenrotllament de les capacitats per a la creació de continguts i formats audiovisuals, en el nou escenari digital.

Es tracta de propiciar estos coneixements per a desembolicar-se en este nou escenari en el qual la globalització i les tecnologies digitals aplicades a la comunicació i a la informació l'han transformant per complet i el continuen transformant, dia a dia, propiciant, al seu torn, un nou marc regulador, tant dels drets i llibertats comunicatives com d'un conjunt d'aspectes lligats a la producció i continguts audiovisuals, per la qual cosa també hauran adquirit coneixements sobre la regulació dels mitjans, el règim d'ajudes a la producció, o els drets i obligacions relacionades amb la propietat intel·lectual o amb la IA.

Resultats d'aprenentatge

Estos continguts es plasmaran en els següents resultats d'aprenentatge:

- Identificar les estructures organitzatives en el camp de la comunicació visual i sonora;
- Conèixer la interrelació entre els subjectes de la comunicació audiovisual (autors, institucions, empreses, mitjans, xarxes i receptors);
- Conèixer l'ordenament jurídic de la comunicació i la informació mediàtica en la seua projecció professional;
- Interpretar els mecanismes legislatius d'incidència en l'audiovisual o la comunicació;
- Determinar el règim jurídic d'aplicació en els diferents aspectes de les produccions audiovisuals.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	30,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Activitats presencials:

La docència presencial es desenvoluparà en dos sessions de dos hores de duració que combinaran les següents metodologies:

- **Lliçó magistral.** Els continguts teòrics de l'assignatura seran impartits a l'aula per professorat intern mitjançant les metodologies de sessió expositiva, anàlisi de textos normatius i casos pràctics.
- **Estudi i anàlisi de casos.** De manera habitual, les sessions es dividiran en dos parts: la primera consistirà en l'exposició transversal dels continguts per part del professorat; la

segona es dedicarà a l'anàlisi d'un cas o a la preparació tutoritzada dels casos pràctics. La participació en els casos pràctics es plasmarà abans de finalitzar la sessió en la posada en comú dels avanços per part de l'alumnat i en l'aportació de retroalimentació per part del professorat.

- **Debats:** L'alumnat exposarà a l'aula els resultats de les anàlisis dels casos pràctics plantejats a través de debats guiats pel professorat intern.
- **Seminaris:** Conferències a càrrec d'especialistes convidats.

Activitats no presencials

L'alumnat desenrotllarà les següents activitats no presencials:

- **Elaboració de treballs en grup.** Sol·licitud per grups de diferents tipus d'ajudes per a la producció audiovisual a institucions europees, estatals i autonòmiques.
- **Elaboració de treballs individuals.** Preparació i exercici pràctic del registre d'una obra audiovisual en el Registre de Propietat.
- **Preparació de classes.** Lectura de materials subministrats pel professorat amb antelació a la seua exposició a l'aula.
- **Estudi i treball autònom.** Estudi del temari de l'assignatura com a preparació de l'examen.
- **Preparació i resolució de casos pràctics.** Elaboració de supòsits pràctics que hauran de preparar-se per lloa alumnes per a un debat posterior a l'aula.

Objectius de Desenvolupament Sostenible:

Esta assignatura té en compte especialment els següents Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- **ODS 4, Educació de qualitat.** Meta 7, que l'alumnat adquireisca els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural, i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.
- **ODS 5, Igualtat de gènere.** Meta 1, posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà el Reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València per a títols de grau i màster, aprovat pel Consell de Govern el 30 de maig de 2017 (ACGUV 108/2017).

Avaluació en la primera convocatòria:

L'avaluació en primera convocatòria es desenrotllarà del següent mode:

- **Prova escrita (70%).** Resolució de casos pràctics, amb material bibliogràfic sobre els continguts i el desenrotllament dels conceptes que s'han treballat en l'assignatura. És recuperable en segona convocatòria.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (30%).** Lliurament de pràctiques individuals i de grup els continguts desenrotllats pel professorat en les seues sessions. No és recuperable en segona convocatòria.

Avaluació en la segona convocatòria:

L'avaluació en segona convocatòria mantindrà, si fora el cas, les qualificacions obtingudes en els blocs aprovats en la primera. L'avaluació dels blocs suspesos o no presentats es realitzarà del següent mode:

- **Examen teoricopràctic (70%).** Resolució de casos pràctics, amb material bibliogràfic sobre els continguts i el desenrotllament dels conceptes que s'han treballat en l'assignatura.
- **Presentació d'esquemes, resums i textos proposats (30%).** No és recuperable en segona convocatòria. Es mantindrà la qualificació obtinguda en la primera convocatòria.

Observacions

- En totes les proves, exercicis o treballs escrits s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la qualificació obtinguda, que pot arribar fins al suspens.
- En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació, este es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si és procedent, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.
- L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en este curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua

BIBLIOGRAFIA

Referències bàsiques

- GUICHOT, Emilio (coord.) (2022). *Derecho de la Comunicación*. 6ª ed. Iustel. Madrid.
- LOPEZ GARCIA, Guillermo (eds.), (2019) *La comunicación en la Comunidad Valenciana (2010-2018): crisis y cambio*. Ed. Alfons el Magnanim, Valencia.
- MARTÍNEZ OTERO, José M. (2019) Un nuevo marco regulador para el sector audiovisual en Europa: la Directiva 2018/1808 en el contexto de la convergencia mediática y el Mercado Único

Digital. Revista Derecho Comunitario Europeo, 63, (<https://doi.org/10.18042/cepc/rdce.63.05>), págs. 537-571.

- VIDAL BELTRAN, José M. (2024) *La regulación de la comunicación en la era digital. Contenidos, retos y objetivos de la nueva regulación española y europea del audiovisual*. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia.
- VIDAL BELTRAN, José M. (2019) *Libertades informativas y medios de comunicación. Conformación, desmoronamiento y reconstrucción del espacio comunicativo audiovisual de la Comunitat Valenciana*. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia.

Referències complementàries

- ANDRÉS SEGOVIA, Belén. (2015) *Las transformaciones de la televisión pública valenciana*. Tirant lo Blanch, Valencia.
- BOIX PALOP, Andrés y VIDAL BELTRÁN, José María (coords.) (2014). *La nueva regulación del audiovisual: medios, derechos y libertades*. Aranzadi.
- BOIX PALOP, Andrés, "Pluralismo y libertad de expresión en la Red", (2002) Revista española de Derecho constitucional, nº 65, mayo-agosto, pp. 133-180.
- BOIX PALOP, Andrés y LÓPEZ GARCÍA, Guillermo (eds.), (2006) *La autoría en la era digital. Industria cultural y medios de comunicación*, Tirant lo Blanch, Valencia.
- GAVARA DE CARA, Juan Carlos. (2015) *Control judicial de los medios de comunicación*. Ed. Bosch, Barcelona.
- LOPEZ GARCIA, Guillermo (eds.), (2010) *El ecosistema comunicativo valenciano*, Valencia, Tirant lo Blanc.
- VIDAL BELTRÁN, José M^a. (2011) La Reforma Estatutaria y el Régimen Jurídico de los medios de comunicación audiovisuales en la Comunidad Valenciana. En Revista Valenciana d'Estudis Autonòmics. Ed. Generalitat Valenciana, núm. 56, 2011, págs. 206-276-
- VILAJOANA, Sandra (2011). *Las leyes de la publicidad. Límites jurídicos de la actividad publicitaria*. Ed. UOC, Barcelona.

Referències de pàgines web de diferents institucions espanyoles i europees, diaris oficials y jurisprudència

- Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia: <https://www.cnmc.es/>
- European Audiovisual Observatory: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire>
- UNESCO: <https://www.unesco.org/es>
- European Commission (Europa creativa. Audiovisual) : <https://culture.ec.europa.eu/cultural-and-creative-sectors/audiovisual>
- European Commission : https://commission.europa.eu/index_es
- European Platform of Regulatory Authorities: <https://www.epra.com/>
- Audiovisual and Media Policies. Info Centre: http://ec.europa.eu/avpolicy/info_centre/index_en.htm
- Programa Media: http://ec.europa.eu/culture/media/index_en.htm
- UTECA: <http://www.uteca.com/uteca>
- Boletín Oficial del Estado: <http://www.boe.es>
- Jurisprudencia Tribunales españoles: <http://www.poderjudicial.es>
- Jurisprudencia Constitucional: <http://www.tribunalconstitucional.es>
- Jurisprudencia europea: <http://curia.europa.eu/es/index.htm>

- Diario Oficial UE: <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=es>

Bases de dades jurídiques

Disponibles a les biblioteques de la Universitat de València

- <http://www.iustel.com>
- <http://www.tirantonline.com>
- <http://www.westlaw.es>